

Blíží se start screeningu těch, které ohrožuje rakovina slinivky

Program každoročně zachrání nebo prodlouží desítky životů

Praha/Karlovy Vary, 23. 11. 2022 – Rakovina slinivky patří k nejzákeřnějším formám onkologického onemocnění – nijak se neprojevuje a zabíjí do několika málo měsíců. U přibližně 10 % nemocných ji lze předvídat, například kvůli tomu, že ji mají v rodině. Právě pro ty je určen screening vysoce rizikových jedinců, který by měl oficiálně odstartovat počátkem příštího roku. Lidé, kteří do této skupiny patří, by měli chodit na pravidelné každoroční prohlídky do některého ze 30 Center digestivní endoskopie. Vysoce specializovaná centra nyní čekají na akreditaci a tu by měla získat v řádu týdnů. Stovky českých odborníků na trávicí trakt se o tématu budou bavit na svých 17. vzdělávacích a diskuzních gastroenterologických dnech, které startují ve čtvrtek 1. prosince, v Karlových Varech.

„Pokud odhalíme karcinom slinivky v raném stádiu a začneme rychle jednat, umíme prodloužit život pacienta na několik let. Potvrzuje to i řada mezinárodních studií, včetně nedávno publikované rozsáhlé studie CAPS. Dokazuje, že při dobře zacíleném screeningu rizikových osob se dožití prodlužuje z desítek měsíců až na 5 let, což je u této diagnózy obrovský úspěch,“ vysvětluje doc. MUDr. Ondřej Urban, Ph.D. předseda České gastroenterologické společnosti (ČGS) ČLS JEP. Finální start screeningového programu a rozvoj dalších moderních metod zbrzdí administrativní chyby a některé zdravotní pojišťovny, které mění svoje požadavky na centra, a proces jejich vzniku tak zpomalují. *„Ukazuje se, že zatímco na odborné úrovni máme ambici být srovnatelní s vyspělými zeměmi, na organizační úrovni není tento elán patrný. O vznik Center digestivní endoskopie totiž usilujeme již 3 roky, získali jsme podporu bývalého předsedy vlády a ředitele VZP, přesto dosud žádné centrum nevzniklo,“* popisuje předseda ČGS. *„Na posledním jednání nás však současný pan ministr zdravotnictví ujistil, že vznik center patří mezi jeho priority a stav se brzy zlepší. Pro pacienty je to vynikající zpráva.“*

Lékaři už nyní rizikové pacienty vyšetřují. *„U nás takto zkontrolujeme desítky lidí ročně,“* doplňuje doc. Urban, který je přednostou II. interní kliniky gastroenterologické a geriatrické FN Olomouc. Screening se bude týkat osob, u nichž se rakovina vyskytuje v rodině, ohroženi jsou také lidé s tzv. BRCA genem, který je zároveň původcem karcinomu prsu. Na pravidelnou kontrolu by měli chodit i ti, kteří dlouhodobě trpí zánětem slinivky nebo mají diagnózu polypózního syndromu (v tlustém střevě a v jiných částech trávicí trubice se tvoří mnohočetné polypy).

Rakovina slinivky břišní patří mezi nejzákeřnější nádory vůbec – do poslední chvíle je bez příznaků, přestože se vyvíjí více než 10 let. Když začne mít člověk potíže je už na léčbu často pozdě.

Nemocných neustále přibývá a podle odborníků půjde do roku 2030 o nejčastější smrtelné onemocnění trávicího traktu. V Česku ročně onemocní 2 300 lidí což zemi řadí na 6. místě v Evropě. *„Netrpělivě čekáme na přidělení statutu specializovaným endoskopickým pracovištím. V nich prohlížejí slinivku rizikovým jedincům zvláště vyškolení endoskopisté, kteří mají k dispozici speciální gastroskop s ultrazvukovou sondou. Zatímco na běžném CT je nádor slinivky vidět až od 2 centimetrů, zkušený odborník s kvalitním přístrojem útvar odhalí už od 5 milimetrů. Když je nádor menší než centimetr, přežívá přibližně 40 % pacientů dalších 5 let. Jakmile 1 centimetr přeroste ale je stále menší než 2 cm, přežije pět let už jen 20 % nemocných“* popisuje lékař.

Gastroenterologům se v tomto roce také podařilo významně zkrátit dobu mezi diagnózou a léčbou této vážné nemoci. Spolu s Českou chirurgickou společností pracují na zjednodušení a optimalizaci diagnostického procesu, který musí pacient s karcinomem slinivky před zákrokem prodělat.

„Upřesnili jsme, co je u pacienta opravdu třeba vyšetřit tak, aby se zbytečně neprodložovala doba do operace. Podařilo se nám proces zrychlit o několik týdnů, což je pro pacienty s diagnózou, kde hraje roli každý den, naprosto zásadní,“ dodává doc. Urban.

O České gastroenterologické společnosti (ČGS)

Hlavním úkolem ČGS je vytváření odborných a organizačních podmínek pro zmírňování dopadu gastroenterologických onemocnění na populaci České republiky. V rámci ČGS pracují tři odborné sekce a čtyři pracovní skupiny. Odbornou platformou oboru je časopis Gastroenterologie a hepatologie, který poprvé vyšel v roce 1947 a v současnosti je hlavním oborovým periodikem třech odborných společností. ČGS každoročně pořádá kongres s mezinárodní účastí, kterého se standardně účastní více než 1000 odborníků. ČGS se hlásí k aktivní spolupráci s patientskými organizacemi, orgány státní správy a plátcí péče, které považuje za partnery své činnosti. Je pevně zakotvena v evropských a světových gastroenterologických organizačních strukturách. Více informací na www.cgs-cls.cz.

Kontakt pro novináře:

Mgr. Markéta Pudilová, market.pudilova@gmail.com, +420 776 328 470